

РІШЕННЯ

спеціалізованої вченої ради
Сумського державного університету
про присудження ступеня доктора філософії

Спеціалізована вчена рада Сумського державного університету МОН України, м. Суми, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 06 «Журналістика» на підставі прилюдного захисту дисертації «Соціально-психологічні аспекти авторських матеріалів франчайзингових видань: механізми, функції, способи реалізації» з галузі знань 06 «Журналістика» за спеціальністю 061 «Журналістика» 27 грудня 2022 року.

Садівнича Марина Володимирівна, 1989 року народження, громадянка України, освіта вища. У 2011 році закінчила Сумський державний університет за спеціальністю «Журналістика», у 2017 році отримала другу вищу освіту – закінчила Сумський обласний інститут післядипломної освіти, де здобула кваліфікацію практичного психолога. З 2011 року працювала журналістом, потім – фахівцем зі зв'язків із громадськістю та пресою, з 2019 року працювала на різних посадах в Сумському державному університеті, з 2020 року – фахівець Прес-центру СумДУ, в 2022 році почала поєднувати роботу в Прес-центрі з викладанням на посаді асистента кафедри журналістики та філології СумДУ.

У 2018 році вступила до аспірантури Сумського державного університету на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 061 Журналістика.

Дисертація виконана в межах науково-дослідних робіт кафедри журналістики та філології Сумського державного університету «Особливості формування національного інформаційного простору України: від радянської системи ЗМІ до демократичної моделі» (номер державної реєстрації – 0115U001713) та «Сучасний масовокомунікаційний простір: історія, реалії, перспективи» (номер державної реєстрації 0121U111164), а також грантового проєкту Journalism Education for Democracy in Ukraine: Developing Standards, Integrity and Professionalism (Журналістська освіта задля демократії в Україні:

розробка стандартів, добросесність та професіоналізм) – проєкт ЄС ЕРАЗМУС+, № 598964-EPP-1-2018-1-UK-EPPKA2-SVHE-JP, 2018–2022 рр.

Науковий керівник – кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри журналістики та філології СумДУ Гаврилюк Інна Леонідівна.

За результатами дисертації опубліковано 13 наукових праць, із яких 3 одноосібні статті у фахових виданнях, рекомендованих МОН України, 1 стаття в іноземному виданні, 7 тез доповідей у матеріалах конференцій, а також 1 додаткова публікація в журналі, який не є фаховим виданням, та 1 стаття у виданні, внесеному до міжнародних наукометричних баз даних, написана у співавторстві.

1. Садівнича М. Медіапсихологічні особливості авторських колонок журналу «L'Officiel Україна»: емоційна домінанта. *Образ* : науковий журнал. Суми ; Київ, 2019. Вип. 3 (25). С. 106–113.
2. Садівнича М. «Elle Ukraine» та «Elle Man Ukraine»: комунікаційні стратегії та читацькі реакції. *Журналістика* : наук. зб. К. : Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2019. С. 155–164.
3. Садівнича М. Від еротичного контенту до воєнних реалій: проблемно-тематичний діапазон журналу «Playboy Україна». *Образ* : науковий журнал. Суми ; Київ, 2022. С. 54–63.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

Яненко Ярослав Васильович – голова спеціалізованої вченої ради Сумського державного університету, доктор наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри журналістики та філології Сумського державного університету, м. Суми.

Дисертаційна робота Садівничої Марини Володимирівни «Соціально-психологічні аспекти авторських матеріалів франчайзингових видань: механізми, функції, способи реалізації» за актуальністю проблеми, методичними підходами, обсягом, ґрунтовністю аналізу та інтерпретацією отриманих даних, повнотою викладу принципів наукових положень, науково-теоретичним та практичним значенням повністю відповідає вимогам п. 8, 9, 10, 11 «Порядку присудження

ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44., а дисертантка, з урахуванням виконання у повному обсязі освітньої складової освітньо-наукової програми та індивідуального плану наукової роботи, заслуговує присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 06 «Журналістика» за спеціальністю 061 «Журналістика».

Кутуза Наталя Валеріївна – опонент, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри нових медіа та медіадизайну ОНУ імені І. І. Мечникова, м. Одеса.

Вважаємо, що поданий в дисертації перелік механізмів, які визначають соціальний портрет суб'єктів впливу, неповний. Варто було б приділити увагу висвітленню гендерного аспекту авторських команд, звернути увагу на інші соціальні характеристики – вік, освіту, соціокомунікаційні ролі, які виконують автори в своїх текстах. Недостатня увага приділена вивченню сенсоризмів, тобто слів-маркерів, що вказують на провідний аналізатор оповідача, а також їхнього аналізу з позиції медіавпливу на читацьку аудиторію. Подана в дисертації психолінгвістична характеристика текстів окремих авторів, яка ґрунтується на превалюванні емоційно-сміслових домінант, не має системного продовження. Дисертація набула б ще більшої ґрунтовності, якби авторка дослідила обрані для аналізу тексти, відповідно до вищезазначеної класифікації, систематизувала показники та продемонструвала, які типи текстів за емоційно-смісловими домінантами представлені в структурі різних типів франчайзингових журналів. Висловлені зауваження не є принциповими та можуть розкриватися у подальших дослідженнях.

Кіца Мар'яна Олегівна – опонент, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедра журналістики та засобів масової комунікації Національного університету «Львівська політехніка», м. Львів.

У вступній частині дисертації зазначено, що «емпіричну базу склали 403 авторські тексти, розміщені в друкованих та електронних версіях франчайзингових

видань...», однак не конкретизовано, скільки саме матеріалів досліджено в друкованих та онлайн версіях зокрема. Доцільно було б збагатити роботу спостереженнями дисертантки щодо ідентичності чи навпаки – відмінності контенту, зокрема авторських матеріалів у друкованих та онлайн версіях франчайзингових видань. Також, зважаючи на кількість опрацьованих дисертанткою іноземних джерел (понад 40 позицій), вважаємо, що наведення додаткових різновидів франчайзингових видань у інших країнах могло б збагатити теоретичну частину дослідження. Висловлені зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку роботи. У цілому дисертація Садівничої Марини Володимирівни є актуальним дослідженням, яке відзначається новизною, достовірністю, повнотою, обґрунтованістю наукових положень та висновків, має теоретичне та практичне значення.

Жиленко Ірина Рудольфівна – рецензент, доктор філологічних наук, професор кафедри журналістики та філології Сумського державного університету, м. Суми.

У роботі запропоноване власне визначення досліджуваного сегмента – франчайзингових видань, натомість поруч варто було запропонувати етимологію: франчайзинг (від фр. franchise – пільга, привілей). Привертають увагу, але варті доповнення питання синонімів до поняття «авторська журналістика»: «нарративна журналістика», «новий журналізм», «літературна журналістика», «художня журналістика» та ін. З таким переліком можна погодитися частково, бо деякі з них вимагають уточнення. Виграшними є спостереження щодо компаративного аналізу представленості різних типів франчайзингових видань на українському медіаринку, однак доречно було б розгорнути ширше цю типологію. Втім висловлені зауваження та побажання не впливають на загальну позитивну оцінку роботи.

Ковальова Тетяна Вікторівна – рецензент, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри журналістики та філології Сумського державного університету, м. Суми.

Говорячи про адаптацію контенту франчайзингових журналів до потреб українського медіаринку, доцільно було б здійснити компаративний аналіз оригінальних та франчайзингових версій досліджуваних міжнародних журналів, порівняти їх структурне та тематичне наповнення. Одним із ключових в дисертаційній роботі є поняття «авторська журналістика». У тексті дисертантка пояснює, що саме вона вкладає в означене поняття, спирається на думки дослідників, наводить синоніми, але не подає власної чи узагальненої чіткої дефініції, якою послуговується в роботі. На нашу думку, доцільним було б сформулювати визначення поняття «авторська журналістика». Дисертантка побіжно говорить про кореляцію особливостей особистості автора з обранням ним певного жанру. Зокрема, зазначає, що візуали значну увагу приділяють створенню матеріалів у жанрі подорожнього нарису або тревелогу, однак не надає розвитку зазначеному питанню. Доцільно було б приділити увагу й визначенню інших жанрових форм у співвідношенні з психологічними особливостями авторів. Однак висловлені зауваження не впливають на позитивну оцінку. Представлена до розгляду робота демонструє оригінальний підхід до розкриття теми, продуманість у формулюванні висновків.

Результати голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» 0 членів ради,

«Утримались» 0 членів ради.

На підставі результатів голосування спеціалізована вчена рада присуджує **Садівничій Марині Володимирівні** ступінь доктора філософії з галузі знань 06 «Журналістика» за спеціальністю 061 «Журналістика».

Голова спеціалізованої вченої ради

Яненко Я. В.

